

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2014-06-18

Närvarande: F.d. justitieråden Susanne Billum och Severin Blomstrand samt justitierådet Kristina Ståhl.

Register över tillträdesförbud vid idrottsarrangemang

Enligt en lagrådsremiss den 5 juni 2014 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om register över tillträdesförbud vid idrottsarrangemang,
2. lag om ändring i lagen (2005:321) om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang,
3. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
4. lag om ändring i polisdatalagen (2010:361).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Jenny Engvall.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om register över tillträdesförbud vid idrottsarrangemang

1 §

I lagrådsremissen föreslås att en ny lag om register över tillträdesförbud vid idrottsarrangemang ska införas. Registret ska innehålla uppgifter om personer som har meddelats tillträdesförbud enligt lagen (2005:321) om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang. Syftet med den nya lagen är enligt 1 § att göra det möjligt för Polismyndigheten och idrottsorganisationer som anordnar idrottsarrangemang att behandla personuppgifter för att på ett ändamålsenligt sätt kunna upprätthålla gällande beslut om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling.

Det är Polismyndigheten som ska föra registret men även idrottsorganisationer ska kunna få tillgång till personuppgifter i registret, antingen genom att Polismyndigheten efter ansökan lämnar ut sådana uppgifter eller genom att organisationen medges s.k. direktåtkomst till uppgifterna. Att enskilda på detta sätt ges möjlighet att ta del av känsliga uppgifter i ett register som förs av polisen saknar motsvarighet i tidigare lagstiftning. Om en sådan möjlighet ska införas måste det i lagen noga preciseras i vilka fall och under vilka förutsättningar detta ska kunna ske. Enligt Lagrådets mening finns det i detta avseende vissa brister i den föreslagna regleringen.

I lagen anges t.ex. inte närmare vilka idrottsorganisationer som ska kunna få tillgång till uppgifter i registret. Vid lagrådsföredragningen har upplysts att de organisationer som avses är sådana som anordnar idrottsarrangemang till vilka det kan komma personer som har

meddelats tillträdesförbud. Detta bör komma till tydligt uttryck i lagregleringen, exempelvis genom att 1 § formuleras enligt följande.

Syftet med denna lag är att göra det möjligt för Polismyndigheten och idrottsorganisationer att behandla personuppgifter för att på ett ändamålsenligt sätt upprätthålla gällande beslut om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling.

Med idrottsorganisation avses i denna lag en organisation som anordnar ett idrottsarrangemang som berörs av ett gällande tillträdesförbud enligt lagen (2005:321) om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang.

7 §

Enligt den föreslagna bestämmelsen får en idrottsorganisation behandla personuppgifter från tillträdesförbudsregistret om det behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka överträdelse av ett tillträdesförbud.

Som framhållits under 1 § är det angeläget att det i den nya lagen nogra preciseras under vilka förutsättningar en idrottsorganisation får behandla uppgifter från registret. Lagrådet ställer sig mot den bakgrunden tveksam till om uppgiften att "förebygga" överträdelser har tillräckligt tydlig innebörd vid sidan av att "förhindra" överträdelser. Av remissen framgår (s. 27) att s.k. kontaktverksamhet – en form av uppsökande verksamhet som syftar till att ändra beteendet hos personer – anses utgöra en del av arbetet med att förebygga och förhindra överträdelser.

Om ordet "förebygga" är avsett att ha en självständig betydelse vid sidan av ordet "förhindra", blir gränsdragningen för användningen av registret alltför vid och otydlig. Bestämmelsen står då också i mindre god överensstämmelse med lagens övergripande syfte att "upprätt-

hålla gällande beslut om tillträdesförbud”. Lagrådet anser därför att ”förebygga” bör utgå ur 7 §.

Det får vidare förutsättas att den behandling av personuppgifter som avses i 7 § har anknytning till ett visst idrottsarrangemang dit det kan befaras komma personer som har ett gällande tillträdesförbud. Detta bör komma till klart uttryck i lagtexten.

Lagrådet föreslår sammanfattningsvis att bestämmelsen utformas enligt följande.

En idrottsorganisation får behandla personuppgifter från tillträdesförbudsregistret om organisationen behöver uppgifterna för att förhindra eller upptäcka överträdelser av tillträdesförbud vid ett visst idrottsarrangemang som organisationen anordnar.

11 §

Enligt paragrafen ska en idrottsorganisation få medges direktåtkomst till personuppgifter i tillträdesförbudsregistret. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om direktåtkomsten.

Att enskilda får direktåtkomst till ett register hos polisen som innehåller känsliga personuppgifter är någonting nytt i svensk lagstiftning. Som framhålls i remissen (s. 33) måste frågan om direktåtkomst ska tillåtas avgöras efter en avvägning mellan nyttan för idrottsorganisationerna och det motstående intresset av att skydda enskildas personliga integritet. Enligt Lagrådets mening måste det därvid krävas att nyttan för organisationerna klart överväger integritetsintresset och inte kan tillgodoses med andra, mindre integritetskänsliga åtgärder. Lagrådet har inte övertygats om att det ligger till så i det här fallet.

I remissen anförts att det kan finnas vissa idrottsorganisationer som har ett behov av att inte bara på begäran kunna få del av viss information utan även har ett behov av att få tillgång till uppgifterna genom direktåtkomst. Det handlar om sådana idrottsorganisationer som regelmässigt vid ett arrangemang har behov av att få tillgång till uppgifter om meddelade tillträdesförbud. Vidare anförts kostnads- och säkerhetsskäl. Det är enligt remissen inte kostnadseffektivt att Polismyndigheten avsätter resurser för att manuellt administrera ett informationsutbyte när behovet av ett sådant utbyte kan konstateras redan på förhand.

Ett så beskrivet behov är knappast i sig särskilt angeläget. Härtill kommer följande. Bestämmelsen om direktåtkomst synes ta sikte på sådana situationer där en organisation som planerar ett idrottsarrangemang vill veta om det finns något meddelat tillträdesförbud som gäller för arrangemanget. Det framstår som helt okomplicerat att organisationen i ett sådant fall ställer frågan till Polismyndigheten, som kan ta fram svaret snabbt och enkelt med hjälp av sökverktyg i tillträdesförbudsregistret. Om uppgifterna inhämtas i nära anslutning till arrangemanget kan det inte finnas behov av direktåtkomst utanför kontorstid, såsom har påståtts vid föredragningen.

Såvitt Lagrådet kan förstå finns det alltså inget uttalat behov av direktåtkomst till tillträdesförbudsregistret och Lagrådet avstyrker den föreslagna bestämmelsen.

För den händelse det skulle anses att direktåtkomst trots allt ska vara möjlig, bör de grundläggande förutsättningarna anges i lagen. Detta gäller även om regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter om direktåtkomsten. Direktåtkomst bör medges bara om idrottsorganisationen kan påvisa ett kvalificerat behov och dessutom kan uppfylla höga säkerhetskrav.

Vidare bör det föreskrivas i lagen att tillståndet kan återkallas i angivna fall, t.ex. om säkerheten inte upprätthålls.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.